

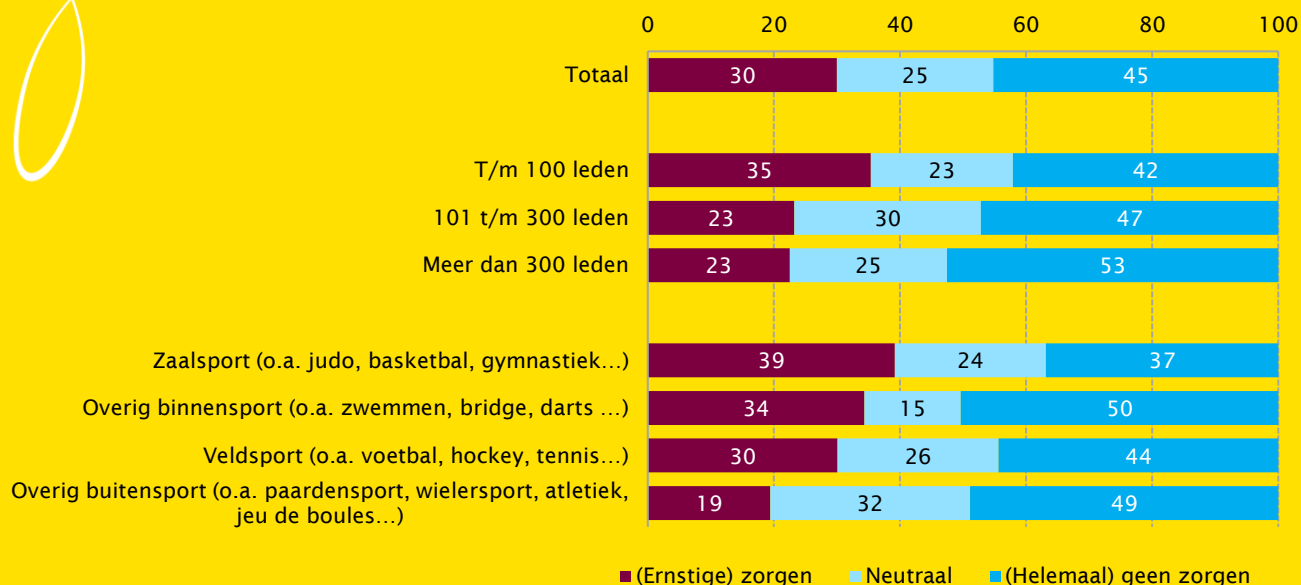
Financiën sportverenigingen

Factsheet 2017/6

Colofon:

Augustus 2017
Karin van der Maat
Janine van Kalmthout

Figuur 1 Zorgen over de financiële toekomst (% verenigingen, n=516)

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, winter 2016

Inleiding

De financiën vormen een belangrijk onderdeel van een sportvereniging en vragen steeds meer aandacht. Wat is de stand van zaken anno 2016?

Rooskleurige toekomst?

45 procent van de verenigingen maakt zich (helemaal) geen zorgen over de financiële toekomst van de vereniging. Een kwart van de verenigingen is op dit vlak neutraal. 30 procent van de verenigingen is (ernstig) bezorgd (zie figuur 1). Dit zijn vaker de kleinere clubs (t/m 100 leden) dan de grotere clubs en de clubs zonder eigen accommodatie. Bij binnensportverenigingen (meer specifiek: zaalsport) maakt men zich meer zorgen over de toekomst dan bij buitensportverenigingen. Verenigingen in niet-stedelijke gemeenten en kleine gemeenten (< 20.000 inwoners) lijken zich vaker ernstige zorgen te maken dan verenigingen in andere gemeenten.

Ontwikkeling contributie

Bij het gros van de sportverenigingen (62%) is de contributie ten opzichte van het afgelopen jaar (seizoen) gelijk gebleven. Dit geldt vooral voor de kleine verenigingen. Bijna een kwart heeft de contributie geïndexeerd. 13 procent van de

sportverenigingen heeft de contributie met meer dan de index verhoogd. Deze twee opties worden vaker gekozen door verenigingen met meer dan 300 leden. Clubs met zowel een eigen accommodatie als een eigen kantine zijn eerder geneigd tot indexeren dan clubs zonder accommodatie en kantine. Dit geldt ook voor de teamsporten en de buitensport. Van de clubs die zich (ernstige) zorgen maken, heeft 23 procent ervoor gekozen om de contributie te indexeren en heeft 18 procent de contributie met meer dan de index verhoogd. Dit laatste is meer dan bij de clubs die zich (helemaal) geen zorgen maken (10%).

Belang geldwervingsacties

38 procent van de verenigingen heeft het idee dat financiële acties zoals loterijen, oud papier ophalen en de Grote Clubactie steeds belangrijker worden voor de continuïteit van de vereniging. 31 procent ervaart dit enigszins; de overige 31 procent heeft dit idee helemaal niet. Met name zaalsporten en de clubs die zich ernstige zorgen maken, zijn het zeer met deze stelling eens. De clubs zonder zorgen neigen meer naar (zeer) oneens. Ook verenigingen in niet-stedelijke gemeenten en kleine gemeenten zijn het vaker (zeer) eens met deze stelling.

Tabel 1 Verdeling inkomsten sportvereniging (in procenten)

	Totaal	Eigen accommodatie en eigen kantine beschikbaar n=259	Geen eigen accommodatie en kantine n=175
Contributies	62	46	75
Kantine-inkomsten	12	27	1
Sponsoring/reclameborden	8	10	7
Subsidies	4	3	5
Financiële acties/loterijen	4	5	3
Entreegelden	2	1	3
Les-/cursusgelden	1	2	1
Overig/diversen	6	6	5

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, winter 2016

Inkomsten

De belangrijkste inkomsten voor clubs komen uit contributie, kantinebestedingen en sponsoring/reclame (zie tabel 1). Vooral clubs zonder eigen accommodatie en eigen kantine zijn sterk afhankelijk van de contributie-inkomsten. Bij verenigingen zonder eigen accommodatie en kantine vormen contributies drie kwart van de inkomsten (tabel 1). Bij verenigingen met eigen voorzieningen vormt dit de helft van de inkomsten, gevolgd door een kwart inkomsten vanuit de kantine. Contributie-inkomsten zijn ook meer bepalend voor de binnensportverenigingen, kleinere clubs en clubs met ernstige zorgen. Bij verenigingen in matig stedelijke gemeenten en gemeenten met 20.000 tot 50.000 inwoners, valt op dat het percentage inkomsten uit sponsoring/reclameborden iets hoger ligt dan bij verenigingen in meer en minder stedelijke gemeenten. Bij verenigingen in zeer stedelijke gemeenten en in 100.000+ gemeenten, is het percentage uit kantine-inkomsten hoger dan bij verenigingen in minder stedelijke gemeenten. Deze verenigingen geven aan dat het afgelopen jaar de inkomsten uit kantine en financiële acties (sterk) zijn afgenomen.

Uitgaven

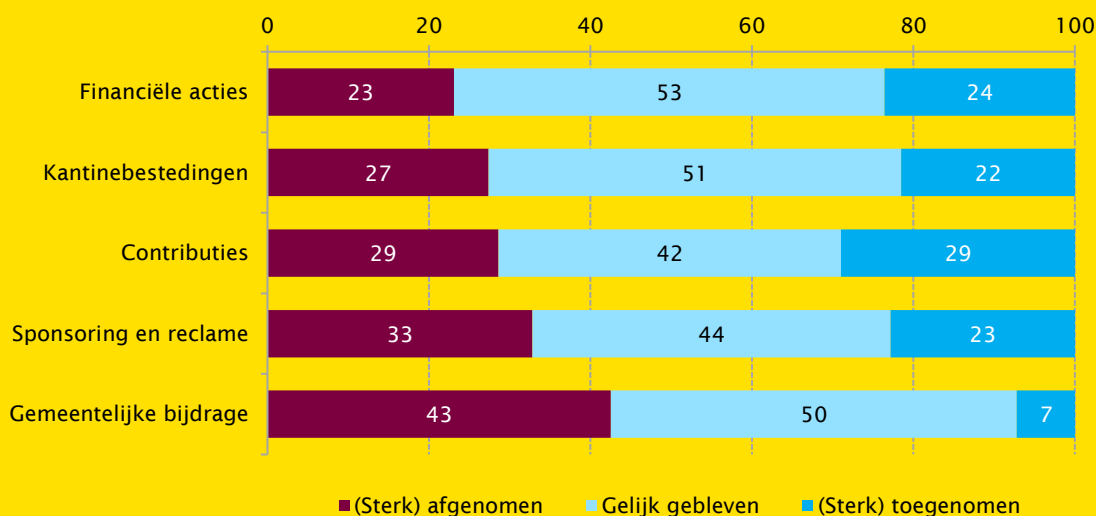
Clubs geven het meest uit aan accommodatiekosten, bondsafdrachten en overig/diversen. Voor clubs met een eigen accommodatie en kantine zijn de kantine-inkopen en energielasten behoorlijke uitgaven (zie tabel 2). Voor de verenigingen zonder voorzieningen, binnensportverenigingen en de clubs met ernstige zorgen, drukken de accommodatiekosten het meest op de begroting. Met de hoogte van de inkomsten uit de kantine hangt waarschijnlijk ook de uitgaven aan kantine-inkopen samen. Bij verenigingen in zeer stedelijke gemeenten en 100.000+ gemeenten, liggen de uitgaven aan kantine-inkopen, maar ook de energielasten, hoger dan bij verenigingen in minder stedelijke gemeenten.

Tabel 2 Verdeling uitgaven sportvereniging (in procenten)

	Totaal	Eigen accommodatie en eigen kantine beschikbaar n=259	Geen eigen accommodatie en kantine n=175
Accommodatiekosten	40	27	50
Bondsafdrachten	15	12	17
Personeelskosten	9	10	9
Kantine-inkopen	8	17	1
Sport- en spelmaterialen	7	7	5
Energielasten	6	13	0
Verzekeringen	3	5	2
Overig/diversen	12	9	15

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, winter 2016

Figuur 2: Verandering van inkomstenbronnen t.o.v. het voorgaande jaar (% verenigingen)

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, winter 2016

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het instituut voert fundamenteel en praktijkgericht onderzoek uit, monitort de ontwikkelingen op het terrein van de sport en organiseert bijeenkomsten en congressen om het debat over de sport te stimuleren.

Neem voor meer informatie contact op met:
Janine van Kalmthout
j.vankalmthout@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut
Postbus 85445
3508 AK Utrecht
T 030-7210220
info@mulierinstituut.nl
www.mulierinstituut.nl

Verandering van inkomstenbronnen

De afname aan inkomsten lijkt wat te worden getemperd (zie figuur 2). In 2015 lieten Van Kalmthout & Van der Werff zien dat bij de gemeentelijke bijdragen vooral sprake was van een daling (67%). Dit geldt nu voor 43 procent van de verenigingen. Ook inkomsten uit sponsoring en reclame laten bij minder verenigingen een daling zien. Waar nu 33 procent van de verenigingen aangeeft dat deze inkomsten (sterk) afnemen, gaf in 2015 de helft van de verenigingen dit aan. Bijna een kwart van de verenigingen ziet de sponsor- en reclame-inkomsten zelfs (sterk) stijgen.

In 2016 zag 29 procent van de verenigingen de inkomsten uit contributie (sterk) afnemen. Dit is vergelijkbaar met 2015. 42 procent van de verenigingen geeft aan dat de contributie-inkomsten gelijk zijn gebleven en 29 procent constateert een (sterke) toename. Dit laatste is een verbetering ten opzichte van 2015. Bij de kantinebestedingen zien we in vergelijking met het voorgaande jaar een hoger percentage verenigingen dat aangeeft dat de inkomsten gelijk zijn gebleven. Grote clubs zien vaker een (sterke) toename van inkomsten uit contributies en kantine dan kleine verenigingen. Clubs met (ernstige) zorgen zien vooral de inkomsten uit contributies (53%) teruglopen, gevolgd

door een afname in de gemeentelijke bijdrage, sponsoring en kantinebestedingen. De inkomsten uit financiële acties blijven bij deze clubs nog veelal gelijk (54%) en zijn dus voor deze clubs van belang. Bij clubs die de financiële toekomst zonnig inzien, blijven de inkomsten overwegend gelijk.

Conclusie

Twee derde van de clubs maakt zich weinig zorgen over de financiële toekomst. Contributies blijven de belangrijkste inkomstenbron. Voor een derde van de clubs worden financiële acties belangrijker. De clubs die zich (ernstig) zorgen maken, hebben vaker de contributie met meer dan index verhoogd en vinden financiële acties erg belangrijk omdat de mogelijkheden uit bijvoorbeeld kantine-opbrengsten en andere activiteiten op de (eigen) accommodatie voor hen gering zijn.

Verantwoording

In de winter van 2016 zijn 2.141 verenigingen uit het Verenigingspanel bevroegd over hun financiële positie. Door de samenstelling van het panel en de weging van de respons zijn de uitkomsten representatief voor de sportverenigingen in Nederland. In totaal werkten 516 verenigingen mee (24% respons).